

Tibro kommun

kommun@tibro.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Nyboskolan arbetslag B
i Tibro kommun

Uppföljning av tillsyn i Nyboskolan arbetslag B

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Tibro kommun under våren 2016. Skolinspektionen fattade den 8 juli 2016 beslut efter tillsyn för Nyboskolan arbetslag B. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Tibro kommun inkom med den 14 december 2016 och den 27 februari 2017, intervjuer genomförda vid uppföljningsbesök på skolenheten den 21-22 februari 2017 samt den komplettering som huvudmannen skickat in den 16 mars 2017.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Tibro kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Föreläggande vid vite	2017-10-16
När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Föreläggande vid vite	2017-10-16

Beslut

2017-04-21

3 (27)

Dnr 43-2015:9280

4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Föreläggande	2017-10-16
6. Styrning och utveckling av verksamheten		
Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Föreläggande	2017-10-16
Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Föreläggande	2017-10-16
Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Föreläggande	2017-10-16

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande	
Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.	Brist avhjälp

2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
	Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälpt
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
	Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Brist avhjälpt
5. Förutsättningar för lärande och trygghet		
	Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	Brist avhjälpt

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpts.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Tibro kommun att vid vite av 500 000 kronor senast den 16 oktober 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Tibro kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömning av vitet.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tibro kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna:

- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, när det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Rektorn ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev om en utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå, liksom hur insatta åtgärder ska följas upp och utvärderas.
- Rektorn ska se till att insatta åtgärder följs upp och utvärderas när det gäller särskilt stöd.
- Om rektorn bedömer att en elevs behov av särskilt stöd bäst tillgodoses genom särskild undervisningsgrupp eller genom anpassad studiegång

ska rektorn, innan detta särskilda stöd påbörjas för eleven, fatta ett formellt beslut innehållande skäl för rektorns bedömning.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade i beslut den 8 juli 2016 Tibro kommun att senast den 30 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa de brister som kunnat konstateras rörande skolenhetens arbete med särskilt stöd och att senast samma dag skriftligen redovisa vilka åtgärder som vidtagits.

I beslutet konstaterades bland annat att skolenheten inte hade ett fungerande arbete för att anmäla och skyndsamt utreda om elever har behov av särskilt stöd. Det framgick att lärare inte anmälde samtliga elever som riskerar att inte nå kunskapskraven till elevhälsan/rektorn utan enbart de elever som riskerade att inte nå kunskapskraven i flera ämnen. Det fanns elever på skolan som inte nådde kunskapskraven i ett eller flera ämnen utan att de hade kommit ifråga för en utredning av eventuellt behov av särskilt stöd. Det fanns även elever på skolan som gavs särskilt stöd utan att elevens behov av särskilt stöd först hade utretts, exempelvis elever som var placerade i särskild undervisningsgrupp eller som hade anpassad studiegång.

I beslutet konstaterades även att åtgärdsprogram inte upprättades för elever som gavs särskilt stöd och att insatta åtgärder inte kontinuerligt följdes upp och utvärderades när det gäller särskilt stöd. Det fanns på skolan inga åtgärdsprogram, och inte heller någon annan dokumentation, som visade på att det särskilda stödet som elever gavs följdes upp och utvärderades. Det särskilda stödet följdes inte heller upp och utvärderades regelbundet utan endast då det framkom att insatser kring en elev inte fungerade. Skolenheten hade som policy att inte upprätta åtgärdsprogram utan ersatte i vissa fall detta med andra typer av beslut. Det togs inte heller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram efter att en elevs behov av särskilt stöd hade utretts. Skolinspektionen påpekade i beslutet att det är av vikt att skolan upprättar åtgärdsprogram eller tar beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram så att det är möjligt att följa upp att eleverna får det särskilda stöd som de kan ha rätt till.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Huvudmannen redovisade den 14 december 2016 de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa de brister som Skolinspektionen påtalat i sitt föreläggande. Enligt redovisningen har skolenheten, efter Skolinspektionens beslut, bland annat upprättat rutiner för hur anmälan till rektor ska göras, efter att lärare uppmärksammat att en elev riskerar att inte nå målen i ett ämne. Handlingsplanen "Om du känner oro för en elev" bifogas redovisningen. I redovisningen står det att handlingsplanen för ett ärendes gång har tydliggjorts

och effektiviserats, dels vad gäller att skyndsamt anmäla, dels genom att skolan tydliggjort hur de identifierar (utredar) en elevs behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Av redovisningen framgår även att en ny mall för identifiering av elevers stödbehov har tagits fram. Till redovisningen bifogas också en modell över arbetsgången med stödinsatser och blanketten "Anmälan till rektor och information till elev och vårdnadshavare då risk finns att elev inte når målen i ett ämne". I blanketten anges följande rubriker som ska fyllas i: "Detta behöver du lära dig/lämna in/utveckla/arbete vidare med i ämnet", "Skolan stöttar dig med följande" samt "Utvärderingen" uppdelat i när omprov kan skrivas eller om det finns en annan lösning för utvärdering än omprov. Av redovisningen framgår även att utöver handlingsplanen så anmäls en gång per termin elever som riskerar att inte nå kunskapskraven i skolans olika ämnen.

Skolinspektionens uppföljningsbesök

För att komplettera huvudmannens redovisning gjorde Skolinspektionen ett besök på Nyboskolan arbetslag B, den 21-22 februari 2017. Vid besöket genomfördes dokumentstudier och intervjuer hölls med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn. Rektorn uppger i intervju att hon sedan den 1 februari 2017 även är rektor för Nyboskolan arbetslag B, från att tidigare endast varit rektor för Nyboskolan arbetslag A. Rektorn uppger vidare att hon framöver kommer att vara rektor för all utbildning inom grundskolan på Nyboskolan, det vill säga båda dessa skolenheter.

Skolinspektionen tog under besöket del av betygskataloger från vårterminen 2016 och höstterminen 2016. Av betygskatalogerna framgår att cirka 25 procent (knapp 60 av skolenhetens 245 elever) har fått betyget F i ett eller flera ämnen höstterminen 2016. Vidare begär Skolinspektionen att ta del av den dokumentation som finns rörande sju av dessa elever. Av dessa elever går sex stycken i årskurserna 7-9 och en i årskurs 6. Eleverna i årskurserna 7-9 fick betyget F i ett eller flera ämnen under både vårterminen 2016 och höstterminen 2016, och eleven i årskurs 6 fick betyget F höstterminen 2016. Av dokumentationen som Skolinspektionen fått ta del av framgår att det för flera av eleverna inte finns någon utredning av elevens behov av särskilt stöd. Vidare framgår att några av eleverna fått del av åtgärder, men att det inte finns några utvärderingar av de åtgärder som har genomförts, med undantag av en utvärdering som gjorts för två elever som fått del av samma åtgärd. I dokumentationen finns inte heller åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram för någon av dessa elever. Det finns inte heller några beslut fattade av rektorn om anpassad studiegång eller särskild undervisningsgrupp för de elever där detta är aktuellt. I intervju med rektorn framkommer att det för vissa elever har gjorts insatser även om det inte finns någon dokumentation av dessa insatser. Av den komplettering från

Beslut

2017-04-21

8 (27)

Dnr 43-2015:9280

huvudmannen som inkom till Skolinspektionen den 16 mars 2017, efter att Skolinspektionens uppföljningsbesök genomförts, framgår att det i omdömena vid utvecklingssamtalen framkommer om en elev är i rätt stödinsats och utvecklas i rätt riktning. Vidare skriver rektorn i kompletteringen att elever har olika utvecklingstakt och att en elev som har betyget F två terminer i rad ändå kan ha haft en mycket god kunskapsutveckling.

Av dokumentationen som Skolinspektionen tagit del av vid sitt uppföljningsbesök framgår vidare exempelvis att en av eleverna i årskurs 9 som är placerad i särskild undervisningsgrupp har fått betyget F i matematik både vårterminen 2016 och höstterminen 2016. Eleven har under vårterminen 2016 fått streck i biologi, fysik, hem- och konsumentkunskap, kemi samt teknik och eleven har under höstterminen 2016 anpassad studiegång i form av att eleven inte läser ämnena biologi, fysik, kemi och teknik. Det finns under de år som eleven gått på skolenheten inte någon utredning som visar att eleven är i behov av särskilt stöd, inget åtgärdsprogram, ingen utvärdering av insatta åtgärder och inga formella beslut av rektorn om särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång. Den dokumentation som finns kring eleven är från skolan eleven gick i till och med årskurs 5.

Rektorn beskriver i intervju att den största skillnaden jämfört med tiden innan Skolinspektionens tillsyn är att lärare nu gör en anmälan till elevhälsan/rektorn när en elev bedöms vara i behov av utredning för särskilt stöd. I denna anmälan beskriver läraren problematiken och vad som har gjorts för eleven tidigare. Rektorn uppger i intervju att elevhälsan och rektorn tar upp anmälan i ett möte och kan bestämma att ytterligare kartläggningar behöver göras men att den bakgrundsbeskrivning som ges i vissa fall kan vara ett tillräckligt underlag för att rektorn ska kunna fatta beslut om insatser/åtgärder. Även elevhälsans representanter uppger i intervju att de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven nu anmäls till elevhälsan/rektorn. Detta bekräftas i intervju med lärare som uppger att det är en större anmälningsbenägenhet nu när det finns en tydlig arbetsgång gällande särskilt stöd.

I intervju uppger rektorn vidare att de har påbörjat arbetet med att utreda de elever som anmäls och som bedöms vara i behov av särskilt stöd på skolan. De har dock, enligt rektorn, haft fullt upp med de nya elevärenden som har kommit in och de har därmed inte haft tid att titta på de elevärenden som sedan tidigare har funnits på skolan, det vill säga de elever som redan har särskilt stöd genom exempelvis särskild undervisningsgrupp. Rektorn beskriver att de behöver göra en handlingsplan för hur de ska arbeta med dessa elever och att de behöver följa upp/utvärdera de insatser som har satts in för elever. Även elevhälsans representanter uppger att det inte har gjorts något arbete, såsom exempelvis utvärderingar av det särskilda stödet, kring de elever

som redan har särskilt stöd, exempelvis i form av särskild undervisningsgrupp, efter Skolinspektionens tillsyn eftersom de ännu inte har kommit så långt. De tillägger att det nu finns kunskap om vad som behöver göras.

Enligt representanterna för elevhälsan håller de på att tänka ut hur de rent praktiskt ska gå till väga för att följa upp och utvärdera det särskilda stödet som ges elever. Elevhälsans representanter uppger att de insatser som genomförs ska utvärderas av den som genomför insatsen. De uppger i intervju att om en lärare är orolig för att en elev inte kommer att nå kunskapskraven i något ämne ska läraren lämna in blanketten "Om du känner oro för en elev" och att en sådan blankett ska lämnas in igen om läraren bedömer att en insats inte hjälper, medan insatsen pågår eller när den är avslutad. Elevhälsans representanter säger dock att de inte vet om lärarna följer denna rutin. Även rektorn uppger att det är upp till den undervisande läraren att anmäla eleven igen om läraren ser att åtgärderna som satts in inte fungerar. Rektorn beskriver att de inte riktigt vet hur de ska arbeta med utvärderingarna men att den tänkta organisationsförändringen med en chef för elevhälsan och en ny speciallärare kommer att skapa andra förutsättningar. Rektorn uppger angående utvärdering av det särskilda stöd som elever på skolenheten redan har att de ännu inte hittat rätt med hur de ska göra praktiskt och kring kontakten med föräldrarna. Rektorn har utifrån den dokumentation hon tagit del av, sedan hon blev rektor för skolenheten, inte sett att det finns uppföljningar/utvärderingar av särskilt stöd – även om det står i protokoll från elevkonferenser att något ska följas upp. Vad gäller uppföljning/utvärdering av det särskilda stödet som elever får i exempelvis särskild undervisningsgrupp uppger elevhälsans representanter att detta inte har gjorts skriftligt men att det är möjligt att det görs muntligt mellan klassläraren och den undervisande läraren. Lärare berättar i intervju att det för dessa elever sker en muntlig uppföljning, bland annat i utvecklingssamtal eller på elevkonferenser, med klassföreståndare och föräldrar.

Vad gäller åtgärdsprogram uppger lärare att de inte skriver några sådana på skolan men att det är på gång. Den dokumentation som finns istället för åtgärdsprogram är enligt lärarna ett protokoll från elevkonferenser om vad som ska göras för eleven och vem som ansvarar för att detta blir gjort. Även elevhälsans representanter uppger att det fortfarande finns elever som har särskilt stöd men som inte har åtgärdsprogram utan att detta finns kvar på "att-göra-listan". Enligt rektorn finns det, med ett undantag, inga beslut om åtgärdsprogram på Nyboskolan arbetslag B, såsom det finns inom Nyboskolan arbetslag A. Det åtgärdsprogram som finns på Nyboskolan arbetslag B, har fattats av nuvarande rektorn sedan rektorn tillträdde som rektor för skolenheten några veckor tidigare. Rektorn uppger även att det är fler elever som har särskilt stöd än som har åtgärdsprogram. Rektorn beskriver att hon

sedan hon tillträdde som rektor har gått igenom de elever som fått betyget F men inte sett att det finns någon dokumentation om eleverna. Rektorn har inte heller sett några beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång för elever i Nyboskolan arbetslag B. Detta bekräftas även av den dokumentation över elever som Skolinspektionen tagit del av, där det för elever som enligt uppgift har särskilt stöd eller anpassad studiegång, inte finns upprättade åtgärdsprogram eller beslut om särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång.

Av den kompletterande informationen som inkom till Skolinspektionen från huvudmannen den 16 mars 2017 framgår att inga skriftliga beslut har tagits om att åtgärdsprogram inte ska upprättas. Rektorn uppger i intervju att det enligt deras nya rutin inte finns någon tveksamhet om att åtgärdsprogram ska upprättas för elever som har särskilt stöd. Rektorn uppger även att de när den nya specialläraren börjar behöver arbeta vidare med de elever som är på skolans resursenheter, det vill säga elever som har någon form av särskilt stöd, då dessa elever ska ha åtgärdsprogram och beslut om placering i särskild undervisningsgrupp som följs upp. Rektorn tillägger att det är bråttom att detta sker.

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

I skollagen anges vidare att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ges i en annan

Beslut

2017-04-21

11 (27)

Dnr 43-2015:9280

elevgrupp enligt 3 kap. 11 § skollagen eller i form av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen får rektorn inte överlåta sin beslutsfattanderätt till någon annan.

I skollagen anges vidare att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 3 kap. 9 § skollagen för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 3 kap. 7 § skollagen innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 10-12 §§ skollagen) Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 290, 293) är för en elev i behov av särskilt stöd, åtgärdsprogrammet ett nödvändigt pedagogiskt instrument för planering och samarbete mellan lärare, annan personal t.ex. i elevhälsan, eleven och i förekommande fall vårdnadshavare samt för uppföljning och utvärdering av stödåtgärderna. Vidare står det angående särskild undervisningsgrupp att uppföljning och utvärdering av de insatta åtgärderna ska ske med viss regelbundenhet och i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare, något som gäller alla elever som ges någon form av särskilt stöd.

I skollagen anges vidare att beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen, särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 § skollagen eller anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen. (28 kap. 16 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen

Mot bakgrund av vad som framkommit i huvudmannens redovisning, i inkommen komplettering och vid uppföljningsbesöket bedömer Skolinspektionen att de åtgärder som huvudmannen vidtagit inte är tillräckliga för att Skolinspektionens föreläggande den 8 juli 2016 ska anses ha följts. Skolinspektionen bedömer att det på skolenheten fortfarande inte finns ett fungerande arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd samt följa upp och utvärdera det särskilda stöd som ges, även om den nuvarande rektorn som tog över 1 februari 2017 påtalar vikten av att arbetet med särskilt stöd måste fungera och också arbetar för att detta ska fungera.

Beslut

2017-04-21

12 (27)

Dnr 43-2015:9280

Uppföljningen visar att det på skolenheten har vidtagits ett antal åtgärder för att komma till rätta med bristerna i arbetet kring särskilt stöd. Bland annat så har rutiner och arbetsgång förtydligats. Åtgärderna har också, utifrån vad som framkommit, gett visst resultat. Bland annat framkommer att lärare numera, i högre grad än tidigare, anmäler elever som riskerar att inte nå kunskapskraven till elevhälsan. Uppföljningen visar dock på ett antal kvarstående brister i skolans arbete med särskilt stöd.

Uppföljningen visar bland annat att det fortfarande finns elever på skolan som ges särskilt stöd trots att deras behov av särskilt stöd inte har utretts, och det därmed inte är klarlagt exakt vilka stödbehov eleven har eller hur elevens behov bäst kan tillgodoses. Detta gäller bland annat elever placerade i särskild undervisningsgrupp och elever med anpassad studiegång. Om särskilt stöd sätts in utan att elevens behov först utreds, finns en uppenbar risk att eleven ges felaktigt, eller otillräckligt, stöd, vilket kan få långtgående konsekvenser för eleven. Det är därför av stor vikt att dessa elevers behov av särskilt stöd snarast utreds och att ett särskilt stöd som motsvarar elevens behov sätts in. Vid uppföljningen framkommer också ett flertal exempel på elever som fått F i betyg i ett par terminer i följd, och som därför kan antas vara i behov av särskilt stöd, men vars behov av särskilt stöd trots detta inte har utretts (nägra skäl, som framgår som tillräckliga, till varför dessa elever inte utretts har inte framkommit). Att dessa elever inte blivit utredda kan ha medfört att de gått miste om det särskilda stöd de enligt skollagen har rätt till. Att det utöver nämnda elever kan finnas ytterligare elever som är i behov av särskilt stöd på skolenheten men som inte uppmärksammas är troligt då cirka en fjärdedel av eleverna på skolan under höstterminen fick betyget F i ett eller flera ämnen.

Uppföljningen visar också att det särskilda stöd som ges inte följs upp och utvärderas såsom författningarna anger. Det finns fortfarande, enligt rektorn och elevhälsan, inte ett fungerande arbete för att följa upp och utvärdera det särskilda stöd som ges på skolenheten. Det är enligt skolans rutin den undervisande läraren eller läraren som genomför en insats som har ansvar för att anmäla till elevhälsan om eleven fortsatt inte uppnår kunskapskraven. Utredningen visar att det särskilda stöd som ges, exempelvis i form av att elever är placerade i särskild undervisningsgrupp, inte har följts upp och utvärderats, mer än muntligt med lärare och vårdnadshavare. Eleve exempel visar att det finns en elev som gått cirka tre och ett halvt år i särskild undervisningsgrupp utan att detta särskilda stöd har utvärderats. Att följa upp och utvärdera det särskilda stöd som elever ges är av vikt för att kontinuerligt säkerställa att eleverna får ett särskilt stöd som svarar mot elevens behov och att det stöd som ges är adekvat.

Beslut

2017-04-21

13 (27)

Dnr 43-2015:9280

Uppföljningen visar vidare att det på skolenheten fortfarande inte finns några åtgärdsprogram upprättade för elever som ges särskilt stöd. Det saknas fortfarande formella beslut om anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp för de elever som ges sådant särskilt stöd. Det finns elevexempel som visar på att en elevs studiegång har anpassats efter Skolinspektionens förra beslut, utan att det har fattats beslut om detta. Skolinspektionen påpekade redan i sitt beslut den 8 juli 2016 att det är av vikt att skolan upprättar åtgärdsprogram, och i förekommande fall tar beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram, då sådana skriftliga beslut visar vilka överväganden som ligger till grund för de stödinsatser eleverna erbjuds och underlättar när personalen ska följa upp att eleverna får det särskilda stöd som de har behov av och rätt till. Det är anmärkningsvärt att denna brist ännu inte rättats till. Skolinspektionen vill i sammanhanget även påpeka att beslut om åtgärdsprogram, eller att inte upprätta åtgärdsprogram, är beslut som enligt skollagen kan överklagas. Om sådana beslut inte fattas fräntas eleven sin lagreglerade rätt att få detta centrala beslut för sin skolgång prövad. Detta är således även en viktig rättssäkerhetsfråga för eleven.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Tibro kommuns verksamhet vid Nyboskolan arbetslag B uppfyller fortfarande inte skollagens krav. Tibro kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta de åtgärder som beskrivits ovan för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har vid sin uppföljning kunnat konstatera att det fortfarande föreligger omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd. Uppföljningen har bland annat visat att det fortfarande finns elever som ges särskilt stöd, trots att deras stödbehov inte utretts, och att det finns elever som inte blivit utredda för särskilt stöd trots att de under lång tid inte har nått kunskapskraven. Det

har också bland annat framkommit att det särskilda stöd som ges vid skolan inte följs upp och utvärderas eller dokumenteras i åtgärdsprogram.

De brister som nu kunnat konstateras påtalades även i Skolinspektionens förra beslut, den 8 juli 2016, och har nu pågått under en längre tid. Att elevers behov av särskilt stöd över så lång tid inte utretts ordentligt kan ha medfört att elever, som har rätt till särskilt stöd enligt skollagen, helt blivit utan detta. Det kan också ha medfört att felaktiga, verkningslösa åtgärder satts in för eleverna (något som i sin tur kan ha förstärkts av avsaknaden av åtgärdsprogram). Det särskilda stöd som satts in för eleverna har inte heller följts upp och utvärderats vilket kan ha medfört att elever erbjudits felaktiga stödåtgärder en längre tid utan att detta uppmärksammats av ansvarig personal och rektor. För de elever som drabbats av bristerna – bland vilka finns elever som får betraktas som särskilt utsatta – riskerar konsekvenserna att bli långsiktiga. I Skolinspektionens granskning av betygskataloger för skolenhetens elever framkommer att cirka 25 procent (knappt 60 av skolenhetens 245 elever) har fått betyget F i ett eller flera ämnen höstterminen 2016.

Mot bakgrund av ovanstående, och vad som i övrigt framkommit i ärendet, gör Skolinspektionen bedömningen att bristerna inom detta område allvarligt försvårar elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Eftersom det inte av särskilda skäl kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet med vite.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tibro kommun att senast den 16 oktober 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tibro kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen:

- Rektorn ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever utifrån identifierade behov på skolenheten. I detta ingår att den plan mot kränkande behandling som finns på skolenheten beskriver det arbete som bedrivs.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens tidigare beslut*

Skolinspektionen förelade i beslut den 8 juli 2016 Tibro kommun att senast den 30 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa de brister som kunnat konstateras rörande skolenhetens arbete mot kränkande behandling, och att senast samma dag skriftligen redovisa vilka åtgärder som vidtagits. I beslutet konstaterades bland annat att det inte bedrevs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det arbete som bedrevs mot kränkande behandling utgick inte från någon kartläggning av verksamheten, varken utifrån resultat av en enkät eller en kartläggning av otrygga platser. Planen mot kränkande behandling som fanns för skolan och de insatser som genomfördes tog inte hänsyn till de specifika behov som fanns inom de olika skolenheterna på Nyboskolan. Samtliga fall av kränkande behandling som förekommit anmäldes inte heller till rektorn. Då skolenheten inte tog reda på vilka specifika behov och risker som fanns och samtliga fall av kränkande behandling inte anmäldes till rektorn kunde personalen på skolenheten inte heller arbeta målinriktat för att motverka kränkande behandling av elever. Skolenheten kunde inte planera för vilka åtgärder som bäst behövdes för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Efter att Skolinspektionen beviljat anstånd, redovisade huvudmannen den 14 december 2016 de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa de brister som Skolinspektionen påtalat i sitt föreläggande. Enligt redovisningen har planen för Nyboskolans arbete mot kränkande behandling skrivits om för att motsvara det arbete som genomförs på skolan. Förändringar som redovisas är att alla fall

av kränkande behandling numera anmäls till rektor och att rektor fått in sådana skriftliga anmälningar. Vidare redovisas att kartläggning av otrygga platser ska genomföras systematiskt, enkätundersökning/utvärdering av arbetsplanen mot kränkande behandling genomförs årligen, och ska medvetandegöras hos elever, föräldrar och personal samt följas upp, analyseras och sammanställas på enhetsnivå. Bifogat redovisningen finns dokumentet "Ordningsregler för Nyboskolans trivsel". I detta dokument framgår den arbetsmodell som skolans antimobbningsteam arbetar utifrån om mobbningsärenden uppkommer. Bifogat finns även dokumentet "Nyboskolan läsåret 2016-17 – Arbetsplan mot kränkande behandling och diskriminering på Nyboskolan enhet A & B". Av planen framgår att den enkät som kommer att göras för att utvärdera det gångna årets arbete genomförs i april-maj 2017 vilken därefter kommer att analyseras och sammanställas på enhetsnivå för att avrapporteras i augusti 2017.

Skolinspektionens uppföljningsbesök

För att komplettera huvudmannens redovisning gjorde Skolinspektionen ett besök på Nyboskolan arbetslag B den 21-22 februari 2017 och genomförde intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan samt rektorn. Vid intervjun med rektorn ombeds denne att beskriva hur arbetet med att kartlägga behov och att förebygga kränkande behandling utifrån de behov som framkommit, ser ut numera vid skolan. Rektorn beskriver då bland annat att elevrådet idag är mer involverat i detta arbete än tidigare och att fysisk och social arbetsmiljö numera tas upp som en stående punkt på elevrådets dagordning. Rektorn uppger att de på mötena med elevrådet diskuterar otrygga platser och att detta lett till att skolan satt in rastvakter på dessa platser. Rektorn berättar också att de vid dessa möten bland annat diskuterat hur platser som eleverna upplever som otrygga ska kunna bli tryggare. Rektorn uppger att tanken är att fortsätta att använda elevrådet för att få in signaler. Vidare beskriver rektorn att elevrådets arbete dokumenteras men att detta inte är kopplat till planen mot kränkande behandling på så sätt att det som görs i elevrådet står med i planen. Rektorn uppger även i intervjun att anmälningar om kränkande behandling nu sker på skolenheten och att det är tydligt hur rektorn ska göra när en sådan anmälan inkommer. I en komplettering från huvudmannen den 16 mars 2017 med rektors synpunkter efter uppföljningsbesöket framgår att skolan även gör kartläggningar, men inte alltid i form av enkäter. Rektorn beskriver att de använder elevrådet, kamratstödjare och incidentrapporter för detta arbete. Vidare beskriver rektorn att trivsel och trygghet tas upp på utvecklingssamtalen och om information om otrygghet uppkommer så anmäls detta till rektor. Av kompletteringen framgår att denna kartläggning ligger till grund för de insatser som skolan gör. Rektorn uppger i intervju att planen som finns mot kränkande behandling är en slags stomme,

Beslut

2017-04-21

17 (27)

Dnr 43-2015:9280

där riktade insatser inte finns med. Även i kompletteringen som nämns ovan uppger rektorn att planen är stommen. Rektorn tillägger att innehållet i planen dock inte rullar på per automatik utan förankras på nytt för varje år. Vidare framgår av kompletteringen också att skolan arbetar med filmvisningar och teaterföreställningar för att belysa människors olikheter, men att detta inte står med i planen.

Även elevhälsans representanter beskriver i intervju att elevrådet tar upp tryggheten som en stående fråga. Elevhälsans representanter uppger vidare att trivselenkät och kartläggningar av otrygga platser kommer att genomföras för båda grundskoleenheterna. De säger att det finns ett årshjul som beskriver när detta ska genomföras, utvärderas och informeras om. På Skolinspektionens fråga om det nu finns åtgärder som baseras på en kartläggning av behov uppger en av elevhälsans representanter att hon hoppas på att de gör åtgärder så fort de får reda på att något behöver göras. Elevhälsans representanter uppger att det känns som att skolan hela tiden har gjort ett arbete mot kränkande behandling och om kurator får signaler om otrygghet och utanförskap så arbetar hon med det. Elevhälsans representanter säger att det är svårt att få till det förebyggande arbetet mot kränkande behandling. De uppger vidare att de aktiviteter som finns med i planen mot kränkande behandling är desamma som tidigare år.

Lärare uppger i intervju angående arbete mot kränkande behandling att kuratorn har initierat ett EQ-material som de kan arbeta med under klasstid och att de i årskurs 6 arbetar med barnkonventionen. De uppger också att de har ökat vuxennärvaron i elevernas café genom att personalen dricker kaffe gratis där. Under hösten 2016, har det, enligt lärarna, gjorts en kartläggning av elevrådet om vilka platser som kan upplevas som otrygga. Detta har elevrådet även diskuterat i klasserna. Lärarna beskriver att detta har resulterat i att lärare då har varit ute mer. Lärare uppger vidare att de har tagit upp att anti-mobbningsteamet ska arbeta med förebyggande insatser men att de ännu inte har gjort detta. På Skolinspektionens fråga om insatser som exempelvis EQ-materialiet finns med i planen mot kränkande behandling beskriver lärarna att detta har kommit fram på andra sätt. De beskriver att elevhälsan har reviderat planen mot kränkande behandling men att insatserna i den i grunden är gamla och har varit med i många år. Att insatserna som beskrivs i skolenhetens plan mot kränkande behandling inte har förändrats från läsår till läsår framgår även av en jämförelse mellan den nuvarande planen och den plan som skickades in inför tillsynen föregående läsår, gällande läsår 2015/2016. De insatser som beskrivs som förebyggande i planen för läsåret 2016/17 beskrivs även i planen för föregående läsår.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska vidare se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen

Mot bakgrund av vad som framkommit i huvudmannens redovisning, i inkommen komplettering och vid uppföljningsbesöket bedömer Skolinspektionen att de åtgärder som huvudmannen vidtagit inte är tillräckliga för att Skolinspektionens föreläggande den 8 juli 2016 ska anses ha följts. Skolinspektionen bedömer att skolenheten fortfarande inte har ett målinriktat arbete mot kränkande behandling.

Uppföljningen visar att skolan vidtagit vissa åtgärder för att förbättra sitt arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Bland annat framkommer att skolan numera kartlägger elevernas upplevelse av tryggheten och att denna kartläggning också resulterat i att vissa åtgärder satts in, såsom rastvakter. Det finns också andra exempel på åtgärder som satts in då behov på olika sätt framkommit. Det framgår vidare att anmälningar numera görs till rektorn när kränkande behandling förekommit.

Skolinspektionen kan dock konstatera att det fortfarande saknas en systematik i skolans arbete mot kränkande behandling. Avsaknaden av systematik beror i hög grad på de brister i dokumentation av arbetet mot kränkande behandling som kunnat konstateras även vid detta tillsynsbesök. En genomgång av den plan mot kränkande behandling som finns på skolenheten visar att det arbete som faktiskt genomförs på skolenheten inte avspeglas i planen, trots att planen enligt rektorn uppdateras och förankras årligen. Under de intervjuer som

genomförts framkommer exempel på insatser som görs för att förebygga kränkande behandling på skolenheten men som inte finns med i planen mot kränkande behandling. De förebyggande insatser som finns nämnda i planen är sådana som har genomförts i flera år och är inte de åtgärder som aktuell kartläggning visar behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Då skolan genomför insatser som inte dokumenteras i planen mot kränkande behandling medför detta att det i planen också saknas en redogörelse för hur tidigare års planerade åtgärder har genomförts. Att innehållet i den plan som finns återspeglar det arbete som görs är en förutsättning för att arbetet mot kränkande behandling ska kunna följas upp och utvärderas, så att nya relevanta åtgärder kan sättas in, alternativt befintliga åtgärder justeras. Om sådan uppföljning och utvärdering inte kan genomföras, och åtgärder sättas in utifrån vad som framkommer, är det svårt för skolan att kunna bedriva ett systematiskt och målinriktat arbete mot kränkande behandling.

Motivering till val av verktyg

Tibro kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tibro kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tibro kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Beslut

2017-04-21

20 (27)

Dnr 43-2015:9280

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna:

- Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med trygghet och studiero inom skolenheten. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.
- Det som framkommer vid uppföljningen ska analyseras. Utifrån analysen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.
- Rektorn ska också planera för och se till att utvecklingsåtgärderna genomförs.
- Rektorn ska se till att dokumentera uppföljning, analys, beslut om utvecklingsåtgärder och planering för genomförandet av dessa åtgärder.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade i beslut den 8 juli 2016 Tibro kommun att senast den 31 januari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterades rörande skolenhetens systematiska kvalitetsarbete, och att senast samma dag skriftligen redovisa vilka åtgärder som vidtagits. I beslutet konstaterades att kunskapsresultat inte följdes upp och dokumenterades i samtliga ämnen, utan endast i svenska, matematik och engelska. Vidare framgår av beslutet att resultaten för de olika skolenheterna på Nyboskolan inte kunde särskiljas i den uppföljning som gjordes av tryggheten. Vad gäller studiero hade ingen uppföljning gjorts på skolenhetsnivå. Sammantaget saknades det därmed en dokumenterad uppföljning av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen och årskurser i vilka det finns kunskapskrav samt en uppföljning av resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Därmed kunde inte heller rektor, lärare och övrig personal göra en analys utifrån dessa resultat, för att se vilka utvecklingsåtgärder som behövde vidtas. Det fanns visserligen utvecklingsåtgärder som genomfördes som till viss del grundade sig på en

uppföljning av elevernas kunskapsresultat, men detta gällde endast vissa ämnen. Utvecklingsåtgärderna som genomfördes gällde vidare hela Nyboskolan och tog inte i beaktande de olika behov som fanns på de olika skolenheterna.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Efter att Skolinspektionen beviljat anstånd, redovisade huvudmannen den 27 februari 2017 de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa de brister som Skolinspektionen påtalat i sitt föreläggande. Enligt redovisningen har huvudmannen vidtagit följande åtgärder för att avhjälpa bristen:

- Målen för läsåret kommer att utvärderas, analyseras och dokumenteras i juni;
- Resultaten på de nationella proven i årskurs 6 och 9 ska sammanställas och analyseras per ämne och årskurs, samt dokumenteras i juni;
- En enkät till elever och personal angående trivsel, studiero m.m. kommer sammanställas, analyseras och dokumenteras i juni;
- Antal elever med åtgärdsprogram kommer sammanställas och analyseras i januari och juni;
- Beslut om anpassad studiegång rapporteras kontinuerligt till huvudmannen;
- Antalet elever med frånvaro över 20 procent sammanställs och analyseras i januari och juni;
- Rektorererna gör en intern avstämning angående frånvaron i oktober och mars.

Enligt redovisningen medverkar lärare, övrig personal och elever i arbetet med ovanstående åtgärder. Resultaten överlämnas till Barn- och utbildningsnämndens förvaltning, undantaget det som nämns i sista punkten. Av redovisningen framgår att arbetet genomförs under vårterminen 2017 och läsåret 2017/18 och bristerna uppges vara avhjälpta i slutet av läsåret 2017/18. Av redovisningen framgår vidare att huvudmannen förstärker det systematiska kvalitetsarbetet med 1,5 tjänst, som ska samordna och förstärka arbetet på samtliga skolenheter inom kommunen.

Av den redovisning som huvudmannen skickat in den 14 december 2016 rörande åtgärder som vidtagits för att avhjälpa de andra brister som Skolinspektionen påtalat i sitt beslut framgår att skolan genom en enkätundersökning har prövat att undersöka hur studieron fungerat i samtliga klasser. Vidare redovisas att det återstår att se om detta kommer att bli en del av det systematiska arbetet för att kartlägga, analysera och följa upp studieron.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som innefattar att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvar för skolans resultat.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen

Mot bakgrund av vad som framkommit i huvudmannens redovisning bedömer Skolinspektionen att de åtgärder som huvudmannen vidtagit inte är tillräckliga för att Skolinspektionens föreläggande den 8 juli 2016 ska anses ha följts. Av den redovisning som inkommit framkommer att skolan har påbörjat ett arbete för att utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete, men att alla planerade åtgärder ännu inte hunnit genomföras. Skolinspektionen kan konstatera att det fortfarande föreligger brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Det finns fortfarande inte någon sammanställning av kunskapsresultat, i alla ämnen i årskurser där det finns kunskapskrav, eller resultat från arbetet med trygghet på skolenhetsnivå. Då sammanställningar inte finns kan heller inte resultat analyseras och utvecklingsåtgärder beslutas, planeras och genomföras utifrån detta. Arbetet med studiero har visserligen följts upp, men inte som en del av skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Av redovisningen framgår att uppföljningar av resultat ska göras i juni 2017, därför har Skolinspektionen inte möjlighet att se och bedöma några konkreta resultat av det planerade arbetet. Bristerna som konstaterades i beslut i juli 2016 kvarstår därmed fortfarande.

Motivering till val av verktyg

Tibro kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tibro kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Tibro kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Tibro kommun har avhjälpt bristen. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning av vidtagna åtgärder samt den information som framkommit under intervjuer vid uppföljningsbesöket.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier,

färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Tibro kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Tibro kommun har avhjälpt bristen. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning av vidtagna åtgärder samt den information som framkommit under intervjuer vid uppföljningsbesöket.

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut den 8 juli 2016 att elever som fått sitt behov av särskilt stöd utrett inte gavs det särskilda stöd som utredningen visat att eleven var i behov av, på det sätt och i den omfattning som de behövde för att ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I uppföljningen efter tillsynen har det inte framkommit annat än att eleverna vid tiden för uppföljningen får det stöd som en utredning visar att de är i behov av. Då Skolinspektionen i detta beslut konstaterar brister gällande såväl utredningar av elevers behov av särskilt stöd samt uppföljning och utvärdering av det särskilda stöd som elevers ges är det dock av vikt att Tibro kommun säkerställer att eleverna även framöver ges särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som utredningar visar att de behöver.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan

genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Tibro kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Tibro kommun har avhjälpt bristen. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning av vidtagna åtgärder samt den information som framkommit under intervjuer vid uppföljningsbesöket.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Tibro kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Tibro kommun har avhjälpt bristen. Denna

Beslut

2017-04-21

26 (27)

Dnr 43-2015:9280

bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning av vidtagna åtgärder samt den information som framkommit under intervjuer vid uppföljningsbesöket.

I ärendets slutgiltiga handläggning har enhetschef Fredrik Mattsson och avdelningsjurist Johan Kylenfelt deltagit.

På Skolinspektionens vägnar



Maria Wassén
Avdelningschef



Ingrid Jerkeman
Föredragande

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.